

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**De scholasticæ Theologiæ Vanitate, qua superioris
ætatis homines, doctrinam & religionem suam
tueba[n]tur, Liber, in locos communes digestus. Omnibus
ueræ ac solidæ pietatis studiosis in primis ...**

Sarcerius, Erasmus

Francoforti, 1541

VD16 S 1775

De Ecclesiastica potestate, seu clauibus.

urn:nbn:de:hbz:466:1-29838

In casu necessitatis licet uendere aut emere
terram, ubi aliquando ecclesia fuit, uerum an-
nexum spirituali, non potest emi aut uendi,
quia est simonia.

DE ECCLESIASTICA potestate, seu clauibus.

Potestate clauium etiam poene in purgato-
rio remittuntur.

Ecclesiastica potestas est dominium in rebus
spiritualibus & civilibus simul, atq; adeo pote-
stas tam in omnes laicos, quam Clericos, cū au-
toritate cōdendi & statuendi leges, quibus re-
gantur homines, cum in spiritualibus, tum in ci-
uilibus rebus, & ubi legibus non est locus, su-
beant arma ad defendendum militantis eccle-
siæ, tam spiritualia, quam corporalia bona.

Ius conferendi ecclesiasticā potestatem, pe-
nes solum Papam stat, & non penes ecclesiam.

Soli Petro & eius successoribus Pontifici-
bus data est ecclesiastica potestas.

De proprio ecclesiasticę potestatis officio est
ordinare ceremonias in ecclesia.

Potestate clauium per indulgentias liberan-
tur animæ ex purgatorio.

In reservatione casuum, nō solum poena Ca-
nonica, sed etiam culpa releuatur, in illis enim
qui uere conuertuntur.

Fal-

DOCTRINA SCHOLAS.

Falsissimum est, claves esse thesaurum ecclesie.

Spestat ad potestatem ecclesiasticam, facere mandata & constitutiones in ecclesia, ad honorem Dei ac fidelium emendationem, quæ etsi in propria forma in sacris literis non reperiuntur, sunt tamen obligatorie in foro conscientie, ut qui has contempserit, Christum contemnat.

Ligare & solvere aliud est, quam prædicare Evangelium.

Potestatis ecclesiasticæ est, non solum docere uerbum, sed & condere & statuere leges.

Est de potestate clauium, non solum nouos cultus instituere, sed etiam quosdam casus reseruare.

Jurisdictio ciuilibis etiam iure diuino competit episcopis.

Potestas ecclesiastica est, qua episcopi habent ius instituendi ceremonias, leges, de cibis, ferijs, gradibus ministrorum seu ordinibus &c.

Peccata potestate clauium remittuntur coram ecclesia, non autem coram Deo.

Potestate clauium non remittuntur peccata coram Deo, sed est instituta potestas clauium, ut mutet pœnas æternas in temporales, ut imponat certas satisfactiones conscientijs, ut instituat nouos cultus, & ad tales satisfactiones & cultus obligat conscientias.

Potestas

DE ECCLESIAST. POTEST. 148

Potestas clauium habet mandatum commu-
tandi poenas, aut partem remittendi.

Irrita sunt omnia, quę contra ecclesiasticam
potestatē, contra priuilegia & immunitates ec-
clesiæ dicuntur.

Episcopi habent potestatē regiminis, & co-
hercitiuæ correctionis, ad dirigendum subdi-
tos in finem beatitudinis æternæ.

Ad potestatem regiminis requiritur pote-
stas iudicandi, definiendi, discernendi, & statu-
endi ea quę ad perfectum finem expediunt aut
conducunt. 177a

Duę sunt clauis sacerdotis. Altera est clauis
scientię, per quam cognoscit, quis dignus sit ab-
solutione. Altera est clauis potestatis pronun-
ciandę sententię. His add. debet potestas co-
gendi, ut predictę clauis suum officium expe-
dire possint.

Potestas clauium dicitur potestas ordinis,
quia omnis sacerdos ordinatus habet illam po-
tatem, licet inde executionem.

Falsum est, quemlibet sacerdotem habere
potestatem absoluendi.

Iurisdictio ecclesiastica in reservatione casu-
um plurimū ad timorē plebis momenti habet.

Quidam casus iure diuino reseruantur ex
ecclesiastica potestate.

Duę sunt clauis Petro & sic alijs ministris ec-
clesię relictę, altera potētia cognoscēdi, altera
ligandi & soluendi. T

DOCTRINA SCHOLASTICA

Sequitur rectè, Deus remittit culpam: ergo
& uirtus clauium ex se.

Ecclesiastica potestas nō necessariō fundatur
in fide uel gratia, sed in charactere baptismali,
quem de lege cōmuni necessariō præsупponit.

Potestas clauium fundatur in charactere sa-
cerdotali.

Potestas clauium indelebiter & inseparabi-
liter adhæret ordini.

Potestas sacramenti est triplex: auctori-
1. tis, excellentiæ & ministerij. Potestas auctori-
tatis est, qua quis ex se principaliter nō ab alio
superiore potest remittere peccatum. Et hæc
est solius Dei cōmunis tam patri, & filio, & spi-
ritu sancto, & licet filius & spiritus sanctus hanc
potestatem à patre habeant, à quo habent & ef-
sentiam, & ita ab alio, non tamen à superiore
habent, eò quòd pater non est superior filio, &
2. spiritus sancto. Potestas excellentiæ, est pote-
stas quodammodo inferiori delegata cum præ-
rogatiua. Et hæc consistit in quatuor preroga-
tiuis, quæ sunt mereri efficaciam sacramentis,
conferre effectum sacramenti, siue sacramen-
tis instituere sacramenta, & in eius nomine cō-
3. ferre sacramenta. Potestas ministerij est pote-
stas dispensandi, uel etiam ministerialiter sacra-
menta instituendi. Potestas baptismi est pote-
stas cōferendi effectū baptismatis. Hic autē est
remissio peccatorum. Hanc triplicem potesta-
tem habuit Christus. Po.

Potestas est duplex: ecclesiastica & seecularis. Ecclesiastica est potestas, quæ à Christo supernaturaliter & specialiter collata est suis Apostolis ac discipulis, & coram successoribus legitimis usq; in finem seeculi, ad ædificationem ecclesiæ militantis secundum leges Euangelicas, pro consecutione uitæ eternæ.

Potestas ecclesiastica fundatur de necessitate de domo supernaturali, sicut est character baptismalis de communi lege, qui character inuiatoribus eos de ecclesia militante reddit, facit in super idoneos & capaces ecclesiasticæ potestatis.

Legitur sextuplex potestas, data à Christo Apostolis pro se & eorum successoribus, ministris scilicet ecclesiæ, quales sunt episcopi & presbyteri, sunt autem hæ potestates: Potestas consecrationis, sacramentorũ administrationis, prædicationis, iudiciariæ correctionis, dispositionis ministrorum ecclesiæ accipiendi uitæ necessaria, ab his quibus spiritualia administrat.

Potestas ecclesiastica prima sui diuisione discernitur in potestatem ordinis & iurisdictionis.

Potestas ordinis est duplex, quædam est respectu corporis Christi ueri, & quædam respectu corporis mystici. Prima est potestas conficiendi uerum corpus Christi & sanguinem eius.

DOCTRINA SCHOLAST.

Secunda est potestas ligandi & soluendi, & utraque potestas confertur in collatione ordinis sacerdotalis. Et fundantur illæ duæ potestates in caractere sacerdotali, siue uno siue duobus, & ideo sunt inauferibiles. Et licet mortale peccatum, hæresis, degradatio, & aliæ pœnæ canonicæ, potestates illas suspendant, tamen non tollunt, quia potestates illæ fundantur in caractere sacerdotali, & ideo sunt indelebiles.

no

Quamuis degradato auferatur priuilegium clericale, & relinquatur curiæ seculari, tamen nõ ideo auferitur ordo, quia priuilegium non est essentialè ordinis.

Potestas ligandi & soluendi est duplex: quædam confertur ex ui ordinationis in sacerdotem, quum episcopus imponens manum suam super capita ordinandorum, & dicit: Accipite spiritum sanctum, quorum remiseritis &c. Hæc potestas in omnibus sacerdotibus est æqualis, & uocatur illa potestas officij uel ordinis sacerdotalis, sicut & caracter sacerdotalis, in quo hæc potestas fundatur, quædam executionis, & hæc est duplex, quædam est executionis simpliciter, sine qua habens potestatem neminem soluit & ligat, & hæc aliquando cum ordine non accipitur, sicut quando quis ordinatur ab episcopo non suo sine licentia sui episcopi, aut quando ordinatur ab excommunicato;

de

degradato, uel suspenso, quorum omnium una est ratio, quia episcopi ordinantes in his casibus, non habent executionis huiusmodi potestatem, & ideo ad alios illam non transmittunt, quia quod quis non habet, non potest alijs dare: Et idem contingeret, si forent eadem impedimenta ex parte ordinanti. Potestas igitur prædicta accipitur cum ordine, quando non occurrunt prædicta impedimenta. Et hæc duæ potestates, dicuntur remotæ, quia possunt impediri.

Potestas iurisdictionis est, quæ requirit prælationem super aliquam plebem uel personam tanquam materiam super quam exerceri debet, tam prima potestas, quam secunda, ut faber uel artifex non potest operari, nisi detur materia, in quam operetur. Materia uero est peccatum per se, & per accidens peccator, eo modo quo poenitentis sacramentum conceditur habere materiam, unde in hoc dicitur sacerdos habere potestatem iurisdictionis, quia subiicitur ei materia, in qua exercet potestatem ordinis. Est ergo potestas ordinis, potestas ad utramque executionem & iurisdictionem, sed remota, fit autem propinqua remotis impedimentis, & subiecta materia.

Potestas iurisdictionis est duplex, quædam ordinaria, quæ scilicet alicui conuenit ratione beneficii aut dignitatis, in quo uel qua constitutus est ipso iure, & talis est potestas prælationis & curatorum, & hi possunt uices suas alijs

DOCTRINA SCHOLAS.

committere. Alia est potestas iurisdictionis delegata uel commissa, siue extra ordinaria. Et hæc est duplex, quædam est limitata solum ad arbitrium committentis, & per se nullo iure suffulta, ut est potestas adiutorum, quos curati assument in subleuamen laboris audiendi confessiones, siue commissio eius fiat generaliter ad omnes parrochianos, siue ad aliquos specialiter, siue ad unum singulariter. Alia est potestas quasi media inter ordinariam & commissam, quæ seruata forma in iure statuta ampliari potest committentis arbitrio & non restringi. Hæc est potestas fratrum mendicantium, seruata forma expressa in C. Dudum de sepulturis in Clement. Et quicumque habet iurisdictionem in alium ligandi uel soluendi, habet illam à Papa, qui est summus hierarcha & princeps ecclesiæ, & hoc mediate, uel immediate. Immediate ut archiepiscopi, mediate ut inferiores prælati, qui suam institutionem recipiunt ab archiepiscopis, episcopis, & alijs inferioribus ordinarijs.

In corporalibus clavis est instrumentum ad remouendum aliquod obstaculum. Et quoniam in spiritualibus inuenimus obstaculum ingrediendi in regnum cœleste, necesse est illud remoueri, ideo ad spiritualia nomen clavis transferimus, uocantes clauem illam uirtutem, per quam obstaculū (ut est peccatum) remouetur.

Quem.

Quemadmodum clavis materialis est proximum instrumentum aperiendi & claudendi ostium, & per hoc non est aperiens, nec aperiens, nec causa propter quam aperitur. Sic clavis spiritualis est aliquod requisitum ad aperiendum regnum caelorum, quod non est aperiens, nec aperiens, nec causa propter quam aperitur, uelut est dignitas personae ad intrandum, aut dignitas ad repellendum propter meritum aut demeritum. Nam aperiens intelligimus ipsam sententiam dictantem esse aperiendum uel claudendum, & aperiens iudicem sententiantem. Sic ergo clavis est potestas sententiandi.

Claves spirituales, quibus caelum potest referari homini, distinguuntur plures. Una est sana doctrina, secunda est uera poenitentia, tertia est sanguis Christi & poena, quarta est potestas collata a Deo supernaturaliter sacerdotali dignitati.

Clavis duplex est, altera ordinis, altera iurisdictionis. Clavis ordinis, qua peccata soluntur uel retinentur, non semper habent materiam in actu. Clavis iurisdictionis requirit materiam subiectam, sicut dominus seruum.

Clavis spiritualis est potestas iudicandi, soluendi & ligandi, qua dignos recipere, & indignos excludere debet a regno Dei ecclesiasticus iudex.

Ex potestate clavis sacerdotes homines ligatos & solutos ligat & soluunt, dum poenitentibus

DOCTRINA SCHOLAST.

Satisfactionem imponunt, & de temporali poena remittunt.

Vsus clauium non est, nisi in sacramentali absolutione.

Potestas quoque clauium extendit se ad remissionem & retentionem culpe, non coram deo, sed coram facie Ecclesie. Et quamuis aliquis apud Deum sit solutus, non tamen in facie Ecclesie solutus habetur, nisi per iudicium sacerdotis.

Clavis dicitur errare, quando sacerdos abutitur clauē. Potest ergo utraque clavis errare potestatis & scientie. Potestatis quando sacerdos absolueret tentat, non suae iurisdictioni subiectum, aut quem nouit non contritum, & in utroque casu ille error imputatur sacerdoti ad culpam. Debet enim sacerdos spiritualis scire, ad quos se extendit sua iudiciaria potestas, & non excedere limites suae potestatis. Similiter non debet indignos absolueret, nec dignos ligare.

Error clavis scientie, potest contingere uel ex parte sacerdotis, uel ex parte confitentis. Ex parte Sacerdotis omittit inuestigare necessaria: puta an confitens sit contritus, an non, aut circumstantias necessariō confitendas, uel dum abundat superfluis, puta quando inquit, quae audire delectat, non pertinentia ad hunc forum, peccat autem Sacerdos
satisfac-

satisfaciendo pruritu aurium suarum. Item circumstantias fatuas peccata non aggrauantes, nec alleuiantes, & tunc non potest ferre rectum iudicium, nisi à casu. Potest etiam contingere error ex parte confitentis, quia scilicet fictus est, & fingit se contritum, cum tamen non sit, & per hoc sacerdos credit, qui non est, & ita errat suo iudicio.

Deus autem sacerdotis errantis in cognoscendis necessarijs, arbitrium non approbat, nec eius iudicium.

Arbitrium uero sacerdotis à Deo approbatur, dum clavis scientiæ errat in superfluis, non tamen omittit aliquid in necessarijs, quantum ad poenitentem, non autem quantum ad sacerdotem &c.

Claves Ecclesiæ sunt duæ: discernendi & iudicandi, & distinguuntur ratione, non autem essentialiter.

Clavis inferni est potestas dandi gratiã, que soli Deo conuenit, qua aperitur porta inferni, id est, tollitur peccatum, & clauditur, ne labatur iterum in peccatum. Sed clavis regni est potestas dimittendi reatum, quæ conuenit homini, uel est eadem cum clauē inferni, sed denominatur à digniori.

Claves Ecclesiæ quo ad essentiam, dantur in ordinatione, sed usus in iurisdictione.

Clavis scientiæ non est habitus scientiæ, sed

DOCTRINA SCHOLAST.

est potestas exercendi actum scientiæ, in iudicio confessionis.

Clavis scientiæ, id est, autoritas iudicandi siue scientia, non potest sine peccato accipi, sed bene è conuerso.

Clavis ordinis est quid sacramentale, nõ autem clavis iurisdictionis, ideo effectus eius subiacet arbitrio hominis, non autem primæ.

1.
2. 3. Deus habet clauem ecclesie per autoritatem, Christus per excellentiam, sacerdos per ministerium.

Sacerdotes ueteris Testamenti nullã clauem habebant.

Christus Petro contulit clauẽ ordinis & iurisdictionis, & ab eo in alios descendit.

Collegium potest habere clauem iurisdictionis, non autem ordinis.

Mulier nullam clauem potest habere.

Soli sacerdotes habent clauem ordinis, & clauem quoque iurisdictionis, & alij habere possunt.

Sancti non sacerdotes, nõ habent usum nec essentiam clauium.

Sacerdos malus habet usum clauium, sed peccat utendo.

Scismatici, hæretici, suspensi, & degradati, non habent usum clauium.

Inferior potest uti clauẽ in superiorem subiicientem se illi, alias non.

Clau.

DE SCANDALO: 150

Claues Ecclesie disponunt ad remissionem culpæ, quam & remittunt, & ligant ad peccatum &c.

Claues habent efficaciam ex merito Christi, & aliorum, qui sunt de Ecclesia.

DE SCANDALO.

Mandatum Dei non est semper præferendum scandalo.

Iustas habent conscientie scandali causas, quando uident, quamcunque religionem labe factari.

Propter uitandum scandalum, etiam impie doctores ferendi sunt.

Obex alicui posita, in uia corporali, cui impingens disponitur ad ruinam spiritualem, dicitur scandalum.

Fieri potest, ut etiam iustum scandalum oriatur ex operibus supererogatiuis, ita ut quis mortaliter scandalizetur.

Si timendum est scandalum ex opere supererogationis, scandalum scilicet, quo quis scandalizatur mortaliter, tunc ommissio illius operis est in præcepto: si autem non est timendum scandalum mortaliter, sed uenialiter, ommissio illius operis est in consilio: admonitus autem proximus, ne scandalizetur, & ubi scandalizari tamen uult, non curandus est.

Scan